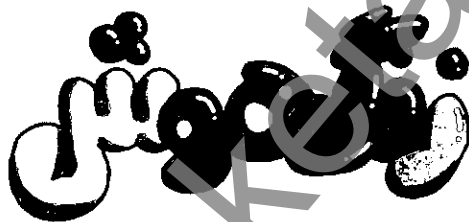

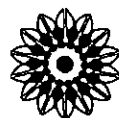
راهنمای مجموعه‌ی بازی، بازی، ریاضی (۶)

سرشناسه	کاظمی، حمیدرضا، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای مجموعه‌ی بازی، بازی، ریاضی ۶ زنگ هوش / نویسندگان: حمیدرضا کاظمی، جواد آبسالان؛ [به سفارش] سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران.
مشخصات نشر	تهران: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر، ۱۳۹۰.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۴۳۹-۶
یادداشت	کتاب حاضر راهنمای کتاب «زنگ هوش» می‌باشد که با فروست «مجموعه بازی بازی ریاضی ۶» منتشر شده است.
یادداشت	گروه سنی: الف و ب.
موضوع	آموزش قبل از مدرسه - مشارکت والدین
موضوع	کودکان - هوش آزمایی
شناسه افزوده	آبسالان، جواد، ۱۳۵۳-
رده‌بندی دی‌جی	۳۷۲/۲۱-۵۲۹۹/۱۳۹۰
شماره کتاب‌شناسی ملی	۲۴۹۶۰۹۴

مؤسسه نشر شهر
سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

نام کتاب: راهنمای مجموعه‌ی بازی، بازی، ریاضی ۶، زنگ هوش

صاحب امتیاز: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

مجری طرح: دفتر مطالعات و صنایع فرهنگی انگار

نویسندگان: حمیدرضا کاظمی، جواد آبسالان

زیر نظر شورای نظارت: دکتر ابوالفضل بختیاری، دکتر مسعود حققی، عباس صابریان،

دکتر حسین آقا فرش فروش، حجت‌الاسلام محسن علی‌اکبریان، سید محمد رضا شهرستانی

ناشر: مؤسسه نشر شهر

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۲۵۰۰۰ ریال

شناسه: سینا - ک.م. ۱۲-۰۶-۰۵-۰۶

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۴۳۹-۶

کلیه حقوق برای صاحب امتیاز محفوظ است.

تلفن گویا: ۱۸۳۷ پیامک: ۲۰۰۰۱۸۳۷

پایگاه اینترنتی: www.farhangsara.ir پایگاه خبری تحلیلی: www.shahr.ir

نشانی ناشر: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید گل‌نی، خیابان شهید ناطق نوری (زمرد)،

شماره ۵۶ بوستان کتاب، واحد ۱۲، مؤسسه نشر شهر تلفن: ۲۲۸۴۳۳۷۸ - ۲۲۸۵۸۴۷۴

فروشگاه مرکزی: ضلع شمالی میدان فلسطین، شماره ۹ تلفن: ۸۸۹۵۲۵۳۴

www.shahrpress.ir

E-mail: info@shahrpress.ir

موزش از جمله راهبردهای اساسی و همیشگی تحقق اهداف و مأموریت های اجتماعی و شهروندی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران بوده است. ظرفیت گسترده ای امکانات آموزشی در اختیار سازمان در سرتاسر شهر، مراکز وابسته به این سازمان را بزرگ ترین و گسترده ترین شبکه های ارائه ی خدمات آموزشی در سطح کشور بدل نموده است.

در این میان بیش از ۷۰ خانه ی کودک که توسط سازمان ایجاد و مدیریت شده است، نشان از عمق توجه برنامه ریزان آموزشی به ضرورت و فوریت آموزش و تربیت نسل کودکان ۴ تا ۶ ساله در حوزه های شهروندی و اجتماعی بارویکرد دینی و بومی دارد.

برنامه ریزی آموزشی خانه های کودک به گونه ای است که ضمن تحقق اهداف نظام رسمی آموزشی این گروه سنی، با شناسایی نقطه ضعف های سیستم های آموزشی موجود، توانمندسازی و افزایش مهارت های زندگی شهری و اجتماعی کودکان را در اولویت خود قرار داده است تا بدین ترتیب سازمان نقش خود را در تربیت شهروندانی اخلاق مدار، مشارکت جو و مسئولیت پذیر ایفا نماید.

در طراحی نظام آموزشی خانه های کودک سعی شده است با جلب مشاورین مجرب و کارشناسان حاذق این حوزه، اهداف مترقی و کاملاً متفاوت از سایر نظام ها و سیستم های آموزشی فعال کشور ارائه شود. این محصول نیز گامی در تحقق نظام جامع آموزشی خانه های کودک است.

ارزیابی میزان دسترسی به اهداف تعیین شده و اندازه گیری اثر بخشی برنامه های آموزشی تدوین شده؛ اگرچه در دستور کار حوزه ی آموزش سازمان قرار دارد، اما دیدگاه ها و نقطه نظرات ارزشمند شما تصویری، هرچند کلی، اما دغدغه مند از آن ارائه خواهد داد.

امید که مورد قبول حضرتش واقع شود.

مخاطبین گرامی:

در طراحی و نگارش مجموعه کتاب‌های «بازی، بازی، ریاضی» اصولی در نظر گرفته شده است مهم‌ترین آن‌ها به شرح زیر است.

۱. توجه به اهداف، برنامه‌ها و محررای آموزش ریاضی در دوره‌ی پیش دبستانی؛
۲. توجه به توانمندی‌های جسمی، ذهنی و روحی کودک در این دوره‌ی سنی؛
۳. توجه به نیازهای طبیعی و خواسته‌های عاطفی و علایق کودک در این دوره‌ی سنی؛
۴. توجه به معیارها و ویژگی‌های خاص کتاب کودک؛
۵. تعهد اخلاقی به آرمان‌های تربیتی و ارزش‌های فرهنگی و بومی؛
۶. بهره‌گیری از رهنمودهای اساتید، مربیان و کارشناسان دوره‌ی پیش دبستانی و آموزش ریاضی؛
۷. مطالعات و پژوهش‌ها و تجربه‌های نویسندگان.

براساس اصول فوق سعی کرده‌ایم پیوندی میان مفاهیم و مهارت‌های ریاضی با تجربه‌های زندگی و واقعیت‌های ملموس پیرامون کودک برقرار سازیم و در کنار آن با بهره‌گیری از داستان، نقاشی و رنگ آمیزی تصاویری جذاب با رنگ‌های شاد و برجسته‌ها و ... علاوه بر ایجاد انواع مهارت‌ها برای کودک، بستری مناسب جهت ارائه‌ی محتوای آموزشی نیز فراهم سازیم تا پاسخی مثبت و در شأن احساس، هیجان، حوصله و حس کنجکاوی کودک داده باشیم.

بی‌شک، تمام این امور جز در سایه‌ی الطاف الهی و همت، تلاش و هم‌فکری خالصانه‌ی یاران و دوستان عزیز امکان‌پذیر و میسر نبود.

در پایان از صمیم قلب منتظر انتقادات و پیشنهادات شما صاحب‌نظران، مربیان و والدین گرامی هستیم.

«مهم نیست چه چیزی یاد گرفته می شود مهم این است با آنچه یاد گرفته می شود چه می توان کرد».

(جروم برونو)

اغلب ما فکر می کنیم خلاقیت مخصوص نوابغ و بزرگان است، ولی باید بدانیم که برای خلاق بودن نیازی به داشتن هوش و ذکاوت بالا نیست. یک فرد خلاق الزاماً فردی باهوش نیست؛ زیرا اگر بخواهیم زمینه مناسب برای تجربه، آزمایش و کنجکاوی درباره ی پدیده های محیط پیرامون کودک فراهم کنیم، قهری خلاقیت و ابتکارش پرورش می یابد. در این امر باید به این نکته توجه داشت که برای پرورش خلاقیت در کودکان، تجارب یادگیری باید حتی الامکان به تجارب دنیای واقعی کودکان نزدیک باشد و از شجاعت و جسارت کودک برای یادگیری و کشف دنیای پیرامون و پرورش هوش و استعداد وی بهره گرفت.

انسان از لحظه ی تولد و در فرآیند رشد تجربیات زیادی کسب می کند که کسب برخی از این تجربیات برای یادگیری مفاهیم علمی ضروری است. کسب تجربه های متنوع همزمان با رشد ذهنی فرد باعث می شود مفاهیم انتزاعی و در نتیجه مفاهیم ریاضی برای ما قابل درک باشند. طی کردن فرآیند رشد مانند بالارفتن از پلکان یک نردبان است که باید مراحل آن به ترتیب پیش برود.

تشکیل مفاهیم در هر دوره ی سنی، از طریق کسب تجربه، برای موفقیت در ادراک مفاهیم دوره ی بعدی ضروری است. در صورتی که یکی از مفاهیم بنیادی در سنین ۴ تا ۶ سالگی در کودک، به درستی شکل نگرفته باشد، می تواند سبب ضعف کودک در فهم ریاضی حتی تا مقاطع بالاتر شود و همین امر اهمیت نقش شما مربی صبور و مسئول را در امر آموزش نشان می دهد.

به طور کلی درک عمیق و صحیح هر مفهوم در ذهن کودک در طی سه مرحله امکان پذیر است که عبارتند از:

۱. مرحله ی ادراک مفهوم:

در این مرحله، مفهوم اولیه ی ذهنی کودک از طریق برخورد مستقیم با موضوع (مشاهده و تجربه) ایجاد می شود. مربی در این مرحله بهتر است به وسیله ی اشیا و به صورت عینی و بایانی ملموس و ساده مفاهیم را ارائه دهد. (برای نمونه با نشان دادن یک قاب عکس مفهوم چهار گوش

را بیان می کند).

۲. مرحله‌ی انس با مفهوم:

در این مرحله، کودک براساس تجربیات کسب کرده از مرحله‌ی قبل یا آموختن تجربه‌های دیگران در فرایند آموزش، به تصحیح و تکمیل مفهوم اولیه می‌پردازد و می‌تواند در ذهن خود مفهوم اولیه را گسترش و شبیه‌سازی‌های دیداری انجام دهد. مربی برای عبور کودک از این مرحله باید با بهره‌گیری از تصاویر و اشکال مختلف به کودک کمک کند، همان روابطی را که بین اشیاء دریافته است، بین تصاویر نیز دریابد و یافته‌های خود را تعمیق بخشد. (برای نمونه مربی با کشیدن یک چهارگوش در اندازه‌ها و جهات مختلف بر روی تخته به تکمیل مفهوم اولیه چهارگوش در ذهن کودک می‌پردازد).

۳. مرحله‌ی عرضه و به کار بستن محتوای یادگیری:

کودک در این مرحله با به کار بستن دانش و معلومات خود توانایی‌ها و یادگرفته‌های شخصی خویش را تجربه می‌کند و بدین وسیله درک و تشخیص خود را عمیق‌تر می‌سازد. در این مرحله مربی باید با شناختن تفاوت‌های فردی فراگیران سعی کند توانایی کودکان را در برخورد با مسائل افزایش دهد. (برای نمونه مربی با دادن چهار میله هم اندازه و خمیر بازی از کودک می‌خواهد که یک چهارگوش بسازد).

بر اساس آنچه در بالا آمد، آموزش ریاضیات باید به گونه‌ای باشد که در فرآیند آموزش، مفاهیم دیداری به مفاهیم ذهنی و سپس به مفاهیم کاربردی تبدیل شوند. در طراحی این مجموعه از کتاب‌های ریاضی پیش‌دبستانی سعی شده است موضوع و مفهوم به زبان فکری کودک نزدیک باشد و با قالب معنایی ذهن کودک هماهنگ باشد، تا به این وسیله اشتیاق کودک برای ادامه‌ی فرآیند یادگیری در هر مرحله افزایش یابد.

یکی دیگر از نکاتی که در تالیف کتاب‌های این مجموعه بسیار مورد توجه قرار گرفته است، توجه به مراحل شکل‌گیری یک مفهوم در ذهن کودکان است. از این رو در این کتاب‌ها، آموزش با توجه دادن کودک به اشیاء محیط پیرامونش آغاز شده است. به این ترتیب توانایی، دقت و توجه کودک در مشاهده افزایش پیدا می‌کند و همین مساله باعث می‌شود فراگیری سایر

مفاهیم مانند مفاهیم علوم و ... نیز برای کودک ساده تر باشد.

در مرحله‌ی دوم با تمرین‌های انتزاعی‌تر و ترکیبی، مفهوم در ذهن کودک گسترش یافته و تثبیت می‌شود. توجه شود تنها با انجام توصیه‌هایی که در بخش فعالیت‌های میدانی راهنمای کتاب‌ها طراحی شده‌است، مراحل درک عمیق مفهوم محقق می‌گردد.

از آنجایی که بازی برای کودکان یک نیاز اجتناب‌ناپذیر است، گنجاندن مفاهیم علمی در یک بازی یا یک فعالیت عملی می‌تواند شیوه‌ی موثری برای آموزش کامل آن مفهوم باشد. جذابیت و احساس خشنودی حاصل از بازی با آموزش این مفاهیم همراه می‌شود و همین امر اشتیاق کودک را برای ادامه‌ی یادگیری مفاهیم بیشتر می‌کند. اهمیت این مساله در ارتباط با آموزش مفاهیم ریاضی که میزان انتزاعی بودن آن نسبت به سایر مفاهیم بیشتر است، چندین برابر می‌شود. آنچه که اهمیت دارد، این است که نوع بازی و فعالیت عملی متناسب با سن و سال و میزان رشد ذهنی و اجتماعی کودک انتخاب شود.

مربی گرامی بهتر است آموزش هر مفهوم را در ابتدا با انجام چندین فعالیت میدانی با مشارکت کامل همه‌ی کودکان آغاز کند. در انجام این فعالیت‌ها می‌توانید از ابتکارات شخصی خود و کودکان استفاده کنید و برای هر مفهوم بازی یا نمایش یا داستان خاصی را طراحی و از وسایل کمک آموزشی نیز استفاده نمایید. در این کتاب برای آموزش هر مفهوم، چندین فعالیت میدانی پیشنهاد شده‌است. بدیهی است که فعالیت‌های بسیار دیگری نیز وجود دارند که می‌توانند کمک موثری در امر آموزش باشند.